

Kovács Mihály

A BÖRTÖNLELKÉSZEK SZEREPE A FOGVATARTÁSI ÜGYEK SZOLGÁLATÁNAK TEVÉKENYSÉGÉBEN

20 ÉVES
A BÖRTÖNLELKÉSZI
SZOLGÁLAT
KONFERENCIA

Bevezető

A büntetés-végrehajtási szervezet (a továbbiakban: bv. szervezet) a fogvatartottak lelki életét és az abból eredő szükségletek kielégítését – a gondolat, a lelkiismeret és a vallás szabadságához való, Alaptörvényben rögzített jog alapján – működése során garanciális elemként szavatolja, és e feladatának végrehajtásában kiemelt partnerként számít a megalakulásának 20. évfordulóját ünneplő Börtönlelkészi Szolgálatra. A Szolgálat szerepvállalása és az ennek keretein belül végzett munka fontossága a reintegrációs célkitűzések valamennyi szakaszában megjelenik: a vallásgyakorlás biztosítása, a hitélet koordinációja mellett a lelkészség irányt mutat, értéket ad, fejleszt és nevel, ezzel pedig messzemenőig jótékony hatást gyakorol a fogvatartottak társadalomba történő visszailleszkedésének esélyeire is.

A közös munka eredményeiről szóló megemlékezés mellett a bv. szervezet fontosnak tartotta, hogy megemlékezzen a 20 éves Börtönlelkészi Szolgálatról. A húsz év nagy idő. Néhány percben összefoglalni azt, hogy ez alatt az időszak alatt mi minden történt, szinte lehetetlen. De egyébként sem volt egyszerű feladat a konferencia megszervezése, illetve ezzel egyidőben egy olyan frappáns jelmondat keresése, ami jól illik a Börtönlelkészi Szolgálathoz. A választás végül Máté Evangéliuma 25. fejezetének 35. versére esett, melyben ott szerepel az a mondat, hogy „*fogoly voltam, és eljöttetek hozzám*”.

A jubileumi konferenciával kapcsolatban megállapítható, hogy az egy ünnepi időszakban, az év talán legszebb szakrális időszakában került megrendezésre. Húsvét ünnepét követően, a pünkösdre készülődve. A konferencia tehát egy olyan időpontban valósult meg, amely ebben a tekintetben is méltó a Börtönlelkészi Szolgálat két évtizedes évfordulójának megünneplésére.

A börtönlelkészek nem csupán az egyes ünnepek kapcsán történő megemlékezésben, a kultikus, szakrális eseményekben való részvételük során állnak helyt. A tevékenységük előbbiekén jóval túlmutat, kiterjed a fogvatartottak terheinek oldására, a vigasz

nyújtására, a feszültség és a stresszhelyzet enyhítésére, az indulatok mérséklésére, a fogvatartottak közötti és a családi kapcsolatok javítására, a megbocsátásra ösztönzésre.

Mindemellett fontos kiemelni, hogy az áldozatos munkájuk eredményeként a hozzájuk forduló fogvatartottakban ott él a remény, amely a szabadulásukat követően erőt adhat egy új élet megkezdéséhez. Köszönetemet fejezem ki mindeztért a börtönlelkészeknek, és hiszem, hogy az odaadó szolgálatuk kiemelkedő jelentőségű, nemcsak szakrális, de reintegrációs szempontból is. A Bv. Kódex egyértelműen megfogalmazza ugyanis, hogy „*az elítéltek reintegrációjának elősegítése érdekében a Büntetés-végrehajtási Szervezet igénybe veszi a Börtönlelkészi Szolgálat tevékenységét*”.¹

A Börtönlelkészi Szolgálat jelentős szakmai állomásai

Visszatekintve az eltelt két évtizedre, a Börtönlelkészi Szolgálat által az elmúlt 20 év során bejárt hatalmas útra, annak állomásai közül az alábbiak voltak a legjelentősebbek.

- A Börtönlelkészi Szolgálat országos „állománytáblája” a kezdeti 32 főről 36 főre emelkedett. Főként a több objektumos bv. intézetekben valósultak meg státusz bővítések (pl. Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet, Szegedi Fegyház és Börtön). A részfoglalkoztatásban alkalmazott munkatársak aránya csökkent a teljes munkaidőben foglalkoztatottakéhoz képest, így a kezdeti 17 fős állománycsoport 10 főre apadt.
- Jogszabály szerint a vallásgyakorlás céljára megfelelő helyiségről és annak alapvető berendezéséről a bv. intézet, az egyházi szolgáltatásokhoz szükséges vallási felszerelésekről pedig a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség gondoskodik. Az utóbbiak megvalósítása érdekében jelentős börtönkápolna építészeti és restaurálási program kezdődött a Börtönlelkészi Szolgálat működésbe lépését követően. Több műemlék jellegű kápolna került felújításra az elmúlt időszakban (Balassagyarmati Fegyház és Börtön, Márianosztrai Fegyház és Börtön), továbbá két templom (az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet és a Váci Fegyház és Börtön területén) még felújításra vár. Számos bv. intézetben (pl. Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet, Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézet) objektumonként több kápolna kivitelezése, felszentelése, majd használatba vétele történt meg. Kisebb bv. intézetekben imaterem/szoba vagy többfunkciós helyiség biztosítja a vallásgyakorlási alkalmakat. A hitéleti és a vallásgyakorlási tevékenységen túl a kápolnák létesítésében, felújításában is aktív szerepet töltek be a fogvatartottak, akik a foglalkoztatás keretében szakemberek irányítása mellett vettek részt a munkálatokban.

¹ A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 164. § (7) bekezdés

- Az Országos Fogvatartotti Imanap megtartásának hagyományai a 2011. évre nyúlnak vissza. Az eseményen résztvevő intézetekből küldött fogvatartottak csoportosan és egyénileg is bemutatkozhatnak fogvatartott társaiknak. Versben, zenében, dicsőítő ének formájában, vagy akár saját szavaikkal elmondhatják élet-történeteiket, illetve tanúságot tehetnek a hitükről, elhatározásaikról. A programra évről-évre más helyszínen kerül sor.
- Rendszeresen megtartjuk a 2016. év óta az Országos Fogvatartotti Zarándoklatot Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhelyen, amely Európában egyedülálló esemény. Jogerős női és férfi fogvatartottak egyaránt csatlakozhatnak a rendezvényhez. Az elmúlt években átlagosan 80-130 fő vett részt 10-15 intézetből a programon. Az érdeklődő és a kiválasztási eljáráson megfelelt fogvatartottak főpapi misén vehetnek részt, megismerkedhetnek a Nemzeti Kegyhely történetével és kultikus helyeivel. Személyesen, közvetlenül is kérdést tehetnek fel az eseményt megtisztelő vallási előjárónak, iránymutatást kérhetnek.
- Rendszeressé váltak a 2015. évtől a börtönkursillók, amelyeket évente átlagosan 5 bv. intézetben tartanak meg a börtönkursillos munkatársak. A háromnapos intenzív kurzusokon 20 fős – lelkési ajánlással kiválasztott – fogvatartotti csoportok vehetnek részt. A világi kursillóktól a börtönkursilló csak a helyszín megválasztásában tér el, felépítésben – a didaktikus szempontokat is figyelembe véve – nincs lényeges különbség. Célját tekintve a kereszténység lényegére összpontosítva érik el, hogy a résztvevők szembesüljenek önmagukkal és találkozzanak Istennel. Megtapasztalják a közösség szeretetét és örömét. A kurzusba bevont fogvatartottak számára a hittel létrejött kapcsolat megrázó, katartikus élményeket nyújt.
- A Váci Fegyház és Börtönben végzett eredményes munka tapasztalatai alapján a 2015. évtől további két bv. intézetben létesült APAC típusú részleg, a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben, valamint – Európában egyedülálló módon – a női elítéltek körében, a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben. Az APAC mozaikszó az „Association for the Protection and Assistance of the Condemned” rövidítése, magyarul Szövetség az Elítéltek Védelmére és Támogatására. Jellege szerint a büntetés-végrehajtási rendszerben működtetett keresztény közösség. Legfőbb jellemzője, hogy az APAC részlegre helyezettek testvéri közösséget vállalnak egymással, közösen, a célok megvalósítása érdekében szigorú Regulát fogalmaznak meg, amelyet önként, belsőleg fogadnak el és követnek. Az APAC egyedülálló módszer, amely a legkomplexebb, legkoherensebb hatást fejt ki a keresztény börtönmissziók közül, de a hasonló világi programokat figyelembe véve is kiemelkedő. A nemzetközi és a hazai tapasztalatok alapján az APAC alkalmazása a reintegráció szempontjából is hatékony, mert több szintéren működik. Építően hat a fogvatartott személyiségére, énképére és önbecsülésére.

A családi kapcsolatok megerősítését, a családon belüli elfogadást is eredményesen szolgálja. A külső partnerek, missziós szervezetek, vallási közösségek és civil szervezetek bevonásával megvalósuló közösségi jóvátételi programok a resztoratív igazságszolgáltatás céljait segítik elő. Utóbbiak együttesen, komplex módon járulnak hozzá a fogvatartott sikeres reintegrációjához. Kiemelt eredmény, hogy a fegyelmi és visszaesési mutatók e részlegekbe helyezettek esetében messze a legjobbak.

- A Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben 50 fős kapacitású vallási részleg kezdte meg működését, amely legfőbb jellemzőiben, jogszabályi feltételeiben az APAC részleg sajátosságait mutatja.

A 2020. évre tervezett programok megvalósítását, közöttük nemzetközi szintű nagyszabású rendezvény (Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus) megrendezését a koronavírus-járvány felülírta. Az elmúlt évben így sajnálatos módon elmaradt:

- a X. Országos Fogvatartotti Imanap,
- az Országos Fogvatartotti Zarándoklat,
- a Papp László Sportarénába tervezett passiójáték,
- a Caritas Hungaricával közösen, a Múcsarnokba tervezett kiállítás.

A 2021. szeptember 5-12. között megrendezendő Eucharisztikus Világkongresszus eseményeibe ismételten tervezzük a csatlakozásunkat.

A járványügyi helyzet az elmúlt évben új kihívások elé állította a bv. szervezetet, így a Börtönlelkészeti Szolgálatot is. Az egyházi és börtönmissziós szervezetek civil munkatársai 2020. március 14-e óta nem tarthatnak foglalkozásokat. A bv. intézetekben szolgálatot teljesítő börtönlelkészeknek az emiatt megnövekedett számú többletfeladat mellett olyan időszakban kell helytállniuk, amelyben különösen fontos a fogvatartotti depriváció kezelése, az egyéni lelki gondozás és kisebb csoportokban a hitéleti foglalkozások megtartása.

Mindezek ellensúlyozására több kompenzációs lehetőséget dolgozott ki a BvOP, melyek közül ide sorolandó a fogvatartottak részére „Vigyáztunk egymásra” címmel kiírt kreatív pályázaton belül az imairó programelem, amelyet a fogvatartottak komolyan vettek, értékes alkotásokat készítettek. A pandémia időszakában a fogvatartottak lelki gondozásában, börtönpasztorációjában, missziós tevékenységében együttműködő külső egyházi és civil személyek esetében a személyes jelenléttel történő tevékenységeket mellőzük, azonban ezen alkalmak pótlása érdekében biztosítjuk, hogy az írásos anyagok, DVD-felvételek, hangfelvételek a börtönlelkészek útján eljuttatásra kerüljenek a fogvatartottak felé.

Az előbbieken túl, szót kell ejteni a börtönlelkészek jogi státuszában bekövetkezett változásokról. A korábbi közalkalmazotti jogviszonyból 2019-től átsorolásra kerültek rendvédelmi igazgatási státuszba, amely a jogok és kötelezettségek viszonyában a korábbihoz képest teljesen más alapot eredményezett. Az e témakörben kezdeményezett megbeszéléseknek, tárgyalásoknak a BvOP mindvégig eleget tett, és a szakpolitikai egyeztetéseket, döntéseket követően a módosulásból eredő szakmai, személyügyi és egyéb szakterületi feladatokat továbbra is végrehajtja.

Az elmúlt évtizedek tapasztalatai egyértelműen bizonyítják, hogy a Börtönlelkészi Szolgálat hatékonyan támogatja a bv. szervezet céljainak megvalósulását, segíti a fogvatartottak társadalomba történő visszailleszkedésének esélyét és emberi méltóságuk megőrzését, valamint lelki felemelkedésüket. A börtönlelkészek áldozatos, értékes és tartalmas tevékenysége rendkívül felelősségteljes, amelyet az erkölcsi megbecsülésen túl a szervezeti rendszerben betöltött pozíciójuk további erősítésével meg kell őriznünk.

Jogi keretek

- A büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.)
- A szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbíróság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet
- A börtönlelkészi szolgálatról és a börtönmissziós tevékenységről szóló 8/2017. (VI. 13.) IM rendelet

A bv. intézetek jogszabályi keretek között együttműködnek az oktatási intézményekkel, valamint a fogvatartás körülményeinek a figyelemmel kísérésére, a szabadulás után a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére, a karitatív tevékenység végzésére, továbbá az egyéb büntetés-végrehajtási feladatok segítésére alakult civil szervezetekkel és az ilyen tevékenységet ellátó vallási közösségekkel.

Az elítélt jogainak korlátozása, módosulása

A szabadságvesztés végrehajtása alatt az elítélt lelkiismereti és vallási szabadsága a Bv. tv.-ben meghatározott korlátozásoknak megfelelően gyakorolható.

Az elítélt büntetés-végrehajtási jogviszonyból eredő jogai

- A bv. intézetben minden elítélt számára lehetővé kell tenni, hogy lelkiismereti és vallási meggyőződését szabadon megválassza vagy megváltoztassa, vallását gyakorolhassa.

- A bv. intézetben minden elítélt számára lehetővé kell tenni, hogy az egyházi személy, a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagja, az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által megbízott más személy általi gondozásban részesülhessen.
- Az elítélt magánál tarthatja a vallása gyakorlásához szükséges könyveket, írásos anyagokat és kegytárgyakat. A kegytárgyak vallásgyakorláshoz való szükségességének megállapításához az adott egyházi személy és vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjának állásfoglalása kérhető.
- Az elítélt számára lehetővé kell tenni, hogy a bv. intézetekben megvalósítható vallásos szertartásban részesüljön, a vallási közösség előírásainak megfelelően. A súlyos, életveszélyes állapotban lévő elítélt kérelmére az egyházi személlyel vagy a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjával való találkozást soron kívül lehetővé kell tenni.
- Az elítélt eltiltható az istentiszteleten való részvételtől, ha az a bv. intézet rendjét vagy a biztonságot veszélyezteti.
- Az istentiszteletre önként jelentkezők részvétele – az eltiltottakat, valamint a magánelzárást töltő elítélteket kivéve – nem korlátozható. A lelkésszel való ellenőrzés nélküli találkozás lehetősége azonban az istentisztelet látogatásától eltiltott, a magánelzárást töltő, illetve a biztonsági zárkában vagy részlegesen elhelyezett elítélttől sem tagadható meg.

A bv. intézet elősegíti a vallási közösségek szociális, karitatív, gondozói tevékenységét és az elítéltnak a szabadulásra való felkészítéséhez nyújtott szolgálatait.

Az elítéltek reintegrációjának elősegítése érdekében a bv. szervezet igénybe veszi a Börtönlelkészi Szolgálat tevékenységét. A szabadidő hasznos felhasználása érdekében lehetőséget kell biztosítani a művelődésre, sportolásra, vallásgyakorlásra.

A pártfogó felügyelői és a lelkészi tevékenység kapcsolódása

A szabadulásra felkészítés

A gondozási tevékenység keretében a bv. pártfogó felügyelő együttműködik a helyi önkormányzatokkal, a munkáltatókkal, az elítélt társadalomba való beilleszkedését elősegítő, karitatív tevékenységet végző civil szervezetekkel, vallási közösségekkel, valamint egyéb önkéntes közreműködőkkel.

Utógondozás

Az utógondozást az elítélt által megjelölt letelepedés helye szerint illetékes pártfogó felügyelő végzi, a helyi önkormányzatok, a munkáltatók, az elítélt társadalomba való beilleszkedését elősegítő, karitatív tevékenységet végző civil szervezetekkel, vallási közösségekkel, valamint egyéb önkéntes közreműködőkkel. Az elítélt szabadulását követő munkavállalásának és lakhatásának elősegítése érdekében a pártfogó felügyelő felméri a szabaduló elítélt befogadó környezete szerinti munkáltatókat, civil szervezeteket, vallási közösségeket, amelyek vállalják a szabaduló elítélt foglalkoztatásának, lakhatásának biztosítását.

Az elítéltek vallásgyakorlása

Az elítélt részére – a bv. intézet házirendjében meghatározott időben és módon – biztosítani kell a vallása gyakorlásával kapcsolatos, törvényben meghatározott jogainak gyakorlását. A bv. intézetben az elítélt az egyházi személlyel, a vallási tevékenységet végző szervezet vallásos szertartást hivatásszerűen végző tagjával, valamint az egyházi jogi személy vagy a vallási tevékenységet végző szervezet által megbízott személlyel ellenőrzés nélkül tarthat kapcsolatot. A kapcsolat felvételét bármely fél kezdeményezheti. Az elítélt kérelmezheti, hogy vallásának megfelelő élelmezésben részesüljön.

- A vallás gyakorlásának módja nem sértheti a fogvatartás rendjét és biztonságát. Vallási kegytárgyait az elítélt ékszerként, díszként vagy megkülönböztető jelként nem viselheti magán.
- Az elítélt részére lehetővé kell tenni, hogy véleményt nyilváníthasson kiskorú gyermeke vallási neveléséről, és azt a szülői felügyeletet gyakorló szülővel vagy a törvényes képviselővel közölhesse.
- A bv. intézet feladata az elítélt vallásgyakorlás rendjéről való tájékoztatása, az eseti programok időbeli meghirdetése.
- A biztonsági elkülönítésben lévő, a magánelzárást töltő, a biztonsági zárkában vagy részlegen, valamint a hosszuidős speciális részlegen elhelyezett elítélt kizárólag egyéni lelki gondozásban részesülhet.
- A vallási foglalkozásokon a különböző végrehajtási fokozatú elítéltek együtt vehetnek részt.

- Az ugyanazon büntetőeljáráásban letartóztatottak is részt vehetnek vallási foglalkozásokon, ha a bv. intézet biztosítani tudja a rendelkezési jogkör gyakorlója által meghatározott elkülönítési szabályok maradéktalan betartását.
- A korábban leírtak szerint, a vallásgyakorlás céljára megfelelő helyiségről és annak alapvető berendezéséről a bv. intézet, az egyházi szolgáltatásokhoz szükséges vallási felszerelésekről a vallási közösség gondoskodik.
- A bv. intézetben vallási közösség által fenntartott könyvtár is működhet, amelyet az elítélt térítésmentesen vehet igénybe.
- Az elítélt vallási hovatartozására vonatkozó különleges adatokról a bv. intézet nem vezethet nyilvántartást, az ezzel kapcsolatos adatokról tájékoztatást nem adhat.
- Az elítélt kiskorú gyermekének vallási neveléséről való véleménynyilvánításához a bv. intézet soron kívüli látogatást biztosíthat, ezen a látogatáson az elítélten és hozzátartozóin kívül a felek kérelmére az egyház képviselője is részt vehet.
- Letartóztatott esetében figyelembe kell venni a rendelkezési jogkör gyakorlójának rendelkezéseit.
- A fogvatartottak vallási alapon működő részlegen („APAC” részleg) is elhelyezésre kerülhetnek.

Gyakorlati problémák a pandémia időszakában

A járványveszély időtartama alatt a bejáró missziós önkéntesek számára a bv. intézetekbe történő beléptetés és a foglalkozások megtartása mellőzésre került. A feladataikat részben a börtönlelkészek vették át, részben pedig digitális adathordozóra mentve, a börtönlelkészen keresztül eljuttathatják a bv. intézetek részére a tanítást, az evangelizációs foglalkozás és az igehirdetés anyagát. A rögzített dokumentumok zárt láncú televízió-rendszeren kerülnek lejátszásra 2020. március 14-e óta. A BvOrg felületen létrehozott almappában biztosítunk lehetőségeket a börtönlelkészek számára az általuk készített, összeállított videós anyagok megosztása, későbbiekben történő felhasználása érdekében.

Börtönlelkészek, egyházak szerepe a társadalom érzékenyítésében

A börtönlelkészek aktívan részt vesznek a társadalom érzékenyítésében, ezáltal a fogvatartottak sikeres reintegrációja szempontjából is fontos küldetést töltenek be.

A resztoratív igazságszolgáltatásban a társadalom érzékenyítése elengedhetetlen, a lelkészek több ponton is csatlakoznak ehhez a munkához:

- irányítják, koordinálják a bv. intézetekbe bejáró többi egyház, missziós önkéntes, vallási közösség munkáját,
- többen saját gyülekezzettel, plébániával, parókiával rendelkeznek, kimaradás, rövid tartamú eltávozás során, a fogvatartottak több esetben találkozhattak a kinti gyülekezet tagjaival, közösen színi előadásokon, istentiszteleteken vehettek részt,
- a lelkészek közvetítenek a társadalmi helyreállító programokban, nem egy esetben vezették is a munkát (temető karbantartások, takarítások).

Részt vesznek az APAC programokban, a börtönlelkészeknek a korábbi években tartott továbbképzéseik tekintetében több előadás vonatkozásában is központi szerepet töltött be a téma.

Az együttműködési megállapodások közös elemei

A büntetés-végrehajtási feladatok teljesítését segítő börtönmissziók, egyházak, társadalmi szervezetek, alapítványok, illetve személyek tevékenységüket a vonatkozó jogszabályok és a bv. szervezettel kötött együttműködési megállapodások (központi és helyi) keretében végzik.

Az egyházi és karitatív szervezetek tevékenységükkel segítséget nyújtanak a büntetés-végrehajtási feladatok ellátásában. A vallásgyakorláson, lelki gondozáson túlmenően rendszeresen szerveznek szabadulásra felkészítő tréningeket, foglalkozásokat, a rászoruló fogvatartottak részére segélycsomagokat küldenek, támogatják a családi kapcsolatok erősítését. A külsős szervezetek tevékenységének köszönhetően a fogvatartottak vallási és lelkiismereti meggyőződésének szabad megválasztása, annak kinyilvánítása és gyakorlása a magyar büntetés-végrehajtási intézetekben maradéktalanul érvényesül.

A szabadságelvonással járó büntetések, intézkedések esetében az érintett személyek és családtagjaik, hozzátartozóik krízishelyzetbe kerülhetnek. Sok esetben a családfenntartó börtönbe való bevonulása nehéz helyzetbe hozza az érintetteket.

Át kell strukturálni az addig megszokott életvitelt, új stratégiákat kell kidolgozni, meg kell szervezni a további életmenetet, gondoskodni kell arról, hogy a fogvatartott és környezete között ne szakadjon meg a kapcsolat. A felsoroltak hatékony elvégzése nem működhet önerőből, szükséges a külső segítség, szakember igénybevétele, bevonása

a folyamatokba. A nyomasztó lelki terhek elviselésében, a megfelelő megoldások megtalálásában, a vigasztalásban kiemelt fontosságú szerephez jut a hit, a remény.

Az egyházi szervezetek, a lelkészek, a laikusok, a kellő empátiával rendelkező világi segítők, és az egyéb külső kapcsolatok szerepvállalása megsokszorozódik. Szerencsére a magyar társadalomban nagy számban megtalálhatóak az ilyen feladatokat önként vállaló missziók, személyek.

Összegzés

A fogvatartottakkal kapcsolatosan a börtönlelkészek által végzett vallási tevékenység és lelki gondozás fogalmát átfogóan értelmezve megállapítható, hogy az nem korlátozódhat csupán a klasszikusan kultikus eseményeken történő részvételre, hanem túlmutat azon, és a húsz év alatt kialakult gyakorlatnak köszönhetően kiterjed az egyéni életvezetést segítő, értékeket közvetítő foglalkozásokra, a személyes jellegű egyéni beszélgetéstől kezdve egészen a szabadulásra történő felkészítésig, majd a szabadultak utógondozásának támogatásáig.

A börtönlelkészek – együttműködve a társ szakterületekkel – kiemelt szerepet játsznak és játszanak a büntetés-végrehajtási célok megvalósulásában, továbbá sok esetben jól kiegészítik és támogatják a reintegrációs tisztek, vagy akár a pszichológusok munkáját is, hiszen foglalkozásukkal segítik a fogvatartottak lelki, mentális problémáinak feldolgozását, azok megoldását.

A bv. szervezet szakmai tevékenysége szempontjából a 20 éves múltra visszatekintő Börtönlelkészi Szolgálat működésének tapasztalatai egyértelműen pozitívak, hiszen a lelkészek hozzájárulnak a börtönártalmak csökkentéséhez, reményt és vigaszt nyújtanak, valamint kiutat mutatnak a hozzájuk forduló fogvatartottak számára, növelve mindezekkel a szabadulás utáni visszailleszkedési esélyeket is.

Felhasznált irodalom

Hajdú Miklós (2006): A börtönpasztoráció lehetőségei a büntetés-végrehajtásban. *Börtönügyi Szemle* 2006/1., p. 33-36.

Vári Krisztina (2008): A börtönlelkészség hét éve Magyarországon. *Börtönügyi Szemle* 2008/1., p. 48-62.